

Śpiewak Śląski

ROK ZAŁOŻENIA

1920

rok LXIV, nr 2 (452) 2025

cena 12,50 zł

ISSN 1425-2899

9 771425 289004

3-5 OD REDAKCJI

- Pieśń wspólnoty / Jubileusz SZChIO i Śpiewaka Śląskiego – rok wspólnego świętowania i rozmowy o przyszłości (3)

6-27 Z ŻYCIA ZWIĄZKU

- Wielogłos jedności i pasji / relacja z Walnego Zjazdu Delegatów Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr (6)
- Raport European Choral Association (8)
- Nowi w Związku (9)
- Chóralne serce Śląska docenione / Śląski Związek Chórów i Orkiestr laureatem Nagrody im. Oskara Kolberga (10)
- Dofinansowanie SZChIO związane z członkostwem w ECA (11)
- SZChIO ze Złotą Odznaką Honorową za zasługi dla Województwa Śląskiego (11)
- Nowy wymiar wsparcia dla chórów i orkiestr / o nowych funkcjach w Radzie Młodych (12)
- EMSOC 2025 / muzyka, która łączy Europę (14)
- VII Metropolitalny Festiwal Chóralny emocje, wspólnota i muzyka, która porusza (16)
- 42. Gliwickie Spotkania Chóralne im. prof. Czesława Freunda / muzyczne święto w Gliwicach (18)
- Tysiąc głosów, jeden Mahler / Warsztatowy Chór Chórtowni w Symfonii Tysiąca (22)
- Muzyka, która wchodzi do domów i serc / VI Noc Chórów w Rudzie Śląskiej (24)
- Głos z serca Śląska / XXX Górnos Śląskie Prezentacje Chórów i Orkiestr im. Rajmunda Hankego (26)

28-53 Z ŻYCIA CHÓRÓW

- Ciao Italia / czyli współpraca Zespołu Śpiewaczego APERTUM COR z włoskim kompozytorem (28)
- Orzeski DZWON na warsztatach w Beskidach (30)
- Pieśni wielkopostne wybrzmiały w Chudowie / uczta dla uszu, a także chwila refleksji (31)
- Gmina Gierałtowice pod jednym skrzydłem – o Beacie Stawowskiej i prowadzonych przez nią zespołach (32)
- Chór SŁOWICZEK z Popielowa w Piekarach Śląskich (33)
- W wiosennej odsłonie – koncerty Chóru Mieszanego KLAFTER z Zabrze (34)
- XXXI Koncert Pieśni Sakralnych im. ks. Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego w Gierałtowicach (36)
- Koncert pasyjny chorzowskiej LUTNI w kościele pw. Św. Antoniego w Chorzowie (38)
- Chór JUTRZENKA z Bojszów – ponownie w Lublinie po 75 latach (43)

- Chór RISONANZA CONTINUA z Zabrze – debiut zagraniczny i podwójne zwycięstwo na Gaudete Barcelona (44)
- Międzynarodowy Festiwal w Toskanii z Chórem CANTATE DEO z Tychów (46)
- Młodość, spontaniczność, wulkan pozytywnej energii / o zespole muzycznym MICKIEWICZ z III LO w Katowicach (48)
- Magia dętych brzmień / Festiwal Orkiestr Dętych Ambitus w Gostyni (50)
- Chorzowska LUTNIA zaśpiewała na Załężu (52)
- Muzyka, która porusza serca / Koncerty Pieśni Pasyjnych i Wielkopostnych w okręgu mikołowskim (53)

39-42 DODATEK KOMPOZYTORSKI

54 JUBILEUSZE I ROCZNICE

- 100 rocznica urodzin Mieczysława Dzieńdziela (54)

55-57 W TO MI GRAJ... NA ORGANACH

- Po co nam muzyka? (55)

58-59 STO LAT TEMU DZIŚ

- Przegląd pism muzycznych z 1925 roku (58)

60-61 IN MEMORIAM

- Stefania Adamik 1942-2025 (60)
- Henryk Kempa 1943-2025 (61)
- Andrzej Śnioszek 1987-2025 (61)

62-69 DLA TYCH, KTÓRZY CHCĄ WIEDZIEĆ

- 24 CZWARTKI / wsparcie w pracy dla dyrygentów i liderów (62)
- Możemy iść do orkiestry / Lucjusz Anders w rozmowie z Erykiem Waldą (64)

70-71 BOGACTWO, Z KTÓREGO CZERPIEMY

- Plan ochrony niematerialnej spuścizny chóralnej w Polsce / inspiracje, praktyki i zadania na przyszłość (70)

72-79 BĘDZIE SIĘ DZIAŁO

- Muzyka – Wsparcie Osób w Depresji / zaproszenie do udziału w międzynarodowej akcji w 2025 roku (72)
- O Mocy Dętych (74)
- Rybnicka Jesień Chóralna (76)
- Wesoły Wędrownik / festiwal twórczości Norberta Blachy... (77)
- Akademia - Uniwersytet Ludowy SZChIO (78)
- IV Kurs Chorału Gregoriańskiego (79)

Dofinansowano z budżetu Miasta Katowice na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

Śpiewak Śląski - kwartalnik Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr ukazujący się od roku 1920. Stowarzyszenie, którego Zarząd Główny ma siedzibę w Katowicach, jest kontynuatorem Związku Śląskich Kół Śpiewaczych, zapoczątkowanego w 1910 roku. Wszystkie informacje o organizacji dostępne są na stronie internetowej szchio.pl • ISSN 1425-2899 • Adres redakcji: ul. Francuska 12, 40-015 Katowice, tel.: 32/259-90-39 (kom.: +48 537 226 395), e-mail: szchio.kontakt@gmail.com • Wydawca: Śląski Związek Chórów i Orkiestr • Prenumerata: szchio.kontakt@gmail.com • Numer zamknięto: 30 czerwca 2025 r. • Nakład: 125 egz. • Cena: 12,50 zł • Nr 2 (452) / 2025 przygotowała do druku Redaktor Naczelna – Karolina Kopacz wraz z członkami redakcji, przedstawicielami zespołów zrzeszonych w SZChIO oraz zaproszonymi do współpracy gośćmi. Pisali dla Was: Gabriela Blacha, Filip Białas, Wincenty Bryński, Augustyn Czarnynoga, Weronika Czech, Maciej Dereń, Aleksandra Dolnicka, Renata Domin, Krzysztof Dudzik, Justyna Dziurma, Halina Fizia, Aleksandra Gawrońska-Kozieł, Janusz Karaś, Agnieszka Kazienko, Mirosława Krajewska, Marta Krymer, Igor Kwapien, Anna Matusik-Tabor, Iwona Mrowiec, Magdalena Piecuch, Mariusz Pleszak, Małgorzata Porwisz, Marta Sanigórska, Kamila Słaboń, Magdalena Stawowy, Jacek Turalik, Eryk Walda, Monika Zych • Nr 2 (452) / 2025 wydano dzięki finansowaniu własnemu, pracy społecznej członków Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr oraz zaangażowaniu wolontariuszy • Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania tekstów, nadawania tytułów oraz kadrowania i opisywania fotografii.

Pieśń wspólnoty

Jubileusz ŚZChiO i Śpiewaka Śląskiego – rok wspólnego świętowania i rozmowy o przyszłości

Drodzy Czytelnicy,

z ogromną radością oddaję w Wasze ręce kolejny numer naszego czasopisma, które w tym roku towarzyszy obchodom jubileuszu 115-lecia Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr. Rok 2025 to nie tylko czas podsumowań, ale i potężny akord wspólnoty, która od pokoleń śpiewa, gra i współtworzy muzyczną tożsamość Śląska.

Historia Związku w swoim drugim stuleciu to wciąż opowieść o pasji, zaangażowaniu i nieustającej pracy. To setki zespołów, tysiące koncertów i niezliczone momenty wzruszenia, których byliśmy świadkami – jako wykonawcy, słuchacze, organizatorzy. To również nasz kwartalnik, „Śpiewak Śląski”, który w tym roku obchodzi 105-lecie istnienia – i z tej okazji także stanie się bohaterem jubileuszowych uroczystości.

Przed nami trzy wielkie wydarzenia, które stanowią symboliczne i artystyczne podsumowanie, ale też otwierają kolejne etapy naszej historii:

28 czerwca – Archikatedra Chrystusa Króla

Obchody jubileuszu zagospodzą w sercu śląskiej duchowości. Wydarzenia w archikatedrze będą miały charakter refleksyjny, ale i wspólnotowy – połączenie modlitwy, muzyki i pamięci o tych, którzy budowali Związek przez dekady.

1 października – Gala w Muzeum Śląskim

W nowoczesnej przestrzeni Muzeum Śląskiego odbędzie się uroczyste spotkanie, podczas którego między innymi uhonorujemy ludzi zasłużonych dla Związku.

11 listopada – finał w NOSPR

W najbardziej prestiżowej sali koncertowej Śląska zabrmi kulminacja jubileuszu. Na tę okazję powstają wokalnie-instrumentalne opracowania trzech wiązańek śląskich pieśni – każda z nich zostanie przekazana zespołom wraz z nutami, aby mogły wybrzmieć we wspólnym wykonaniu połączonych chórów obecnych na uroczystości. Finałowy koncert w NOSPR będzie manifestacją naszej żywej tradycji i artystycznej mocy. Wspólnie zaśpie-

wamy również hymn ŚZChiO – „Przyjaźń, o bracia”, który stanie się kulminacją jubileuszowego święta.

Obecne wydanie „Śpiewaka” zaczęło powstawać tuż po Walnym Zejeździe Delegatów, który odbył się 22 marca w Piekarach Śląskich. Spotkanie, przyniosło wiele ważnych głosów – zarówno podsumowujących intensywny i owocny rok 2024, jak i wskazujących ambitne cele na przyszłość. A jednak trudno nie odnotować, że Zjazd zgromadził jedynie 59 spośród ponad 100 uprawnionych delegatów. To sygnał, który nie powinien nam umknąć. Zebrani mogli wysłuchać wielu inspirujących wystąpień i uczestniczyć w podejmowaniu cennych decyzji. Czy jednak wszyscy członkowie czują się współtwórcami przyszłości stowarzyszenia? Czy mamy świadomość, że Zjazd to nie tylko formalność, ale przede wszystkim moment realnego wpływu i odpowiedzialności za wspólne dziedzictwo? Organizację o ponadstuletniej tradycji buduje się codziennym zaangażowaniem – nie tylko śpiewem, ale też obecnością tam, gdzie ważą się sprawy kluczowe.

A o czym jeszcze przeczytacie w tym numerze?

Warto sięgnąć po najnowszy raport European Choral Association, którego członkiem jest również nasz Związek. Dokument zatytułowany „Zrównoważona wizja dla sektora śpiewu kolektywnego w nadchodzącej dekadzie”, dostępny w języku polskim na stronie ŚZChiO w zakładce „Zasoby”, to zbiór analiz i prognoz, ale też praktyczny przewodnik po tym, jak odpowiedzialnie rozwijać śpiew chóralski w XXI wieku. Raport wskazuje, jak uczynić śpiewanie bardziej dostępnym, atrakcyjnym dla młodego pokolenia, a jednocześnie wrażliwym na kwestie społeczne i klimatyczne.

Zachęcam Państwa do lektury samego raportu, ale i opracowania przygotowanego przez Igora Kwapienia – członka Rady Młodych ŚZChiO – które publikujemy w tym numerze. Warto, by każdy dyrygent, chórzysta, czy organizator wydarzeń zadał sobie pytanie: co z tej wizji możemy przenieść do naszej codziennej praktyki?

Z wielką radością przedstawiamy w tym numerze dwie wyjątkowe postaci i nowe funkcje, które pojawiły się w Radzie Młodych ŚZChiO. Nie są to symboliczne tytuły, lecz konkretne inicjatywy – z misją, planem i pasją. Poznajcie E-misjonarkę chóralną, Magdalenę Nogańską oraz Koordynatorkę ds. śląskich orkiestr dętych, Agnieszkę Wajgel. To młode, kompetentne i pełne energii kobiety, które chcą wspierać zespoły tam, gdzie najczęściej brakuje realnej pomocy.

Te inicjatywy nie są oderwane od rzeczywistości – powstały z obserwacji, rozmów i potrzeby. Ale żeby mogły działać skutecznie, potrzebują również

Waszego zaufania i współpracy. Zachęcamy zespoły do kontaktu, do otwartości na nowe pomysły i do wspólnego budowania przyszłości.

„Po co nam muzyka” Aleksandry Gawrońskiej-Koziel to nie jest tekst o karierze. To wyznanie kogoś, kto muzykę nosi w sobie. Autorka pisze o życiu wśród dźwięków, które czasem leczą, czasem ranią, ale zawsze coś w nas poruszają. O chwilach zwątpienia, o okrucinach sensu i często też o łzach. To opowieść dla muzyków (i nie tylko), którzy kiedyś zadali sobie pytanie: „po co mi to wszystko?” – i wciąż szukają odpowiedzi.

W „Śpiewaku” cenimy sobie również Wasz głos.

W rozmowie, którą dla Państwa przeprowadziła Anna Matusik-Tabor, poznamy kulisy tegorocznego zjazdu Europejskiej Orkiestry i Chóru Studentów Medycyny (EMSOC) oczami dr Katarzyny Zielińskiej – lekarki, chórzystki i wizjonerki. To ona wraz z zespołem współtworzy program, logistykę i ideę wydarzenia, które – jak co roku – będzie mieć także wymiar społeczny i charytatywny. Koncerty odbędą się w dwóch miejscach – w krakowskim Nowohuckim Centrum Kultury i katowickim NOSPR. W tych przestrzeniach wybrzmia między innymi: „Msza Koronacyjna” Mozarta, dzieła Jenkinsa, Kilara, Ešenvaldsa i Blachy. Szczególnym wydarzeniem będzie światowa premiera „Poloneza” Bartosza Witkowskiego, młodego, niezwykle utalentowanego kompozytora reprezentującego nowe pokolenie twórców związanych ze Śląskiem. Serdecznie zapraszam do lektury całego wywiadu oraz – oczywiście – na koncerty.

Maciej Dereń, członek Rady Młodych ŚZChiO, zaprasza do krótkiej podróży w czasie – do roku 1925. To właśnie wtedy, dokładnie sto lat temu, na łamach naszego czasopisma pojawiło się wyjątkowe zestawienie – przegląd ówczesnej prasy muzycznej, który dziś staje się nie tylko historyczną ciekawostką, ale i źródłem głębszych refleksji. Redakcja „Śpiewaka” z 1925 roku komentowała treść takich tytułów jak: „Przegląd Muzyczny”, „Miesięcznik dla organistów” czy „Wiadomości Muzyczne”. Każde z tych pism miało swój charakter, grono autorów i adresatów.

W tym numerze zwracam też uwagę na inicjatywę wyjątkową – „24 czwartki” Bartosza Michałowskiego, dyrektora Chóru Filharmonii Narodowej w Warszawie. To więcej niż newsletter. To rodzaj osobistego przewodnika po codzienności dyrygenta i lidera, który w krótkich, ale bardzo treściwych formach dzieli się wiedzą i doświadczeniem.

W rozmowie przeprowadzonej przez Eryka Waldę, poznajemy Lucjusza Andersa. To wzruszająca, pełna humoru i refleksji opowieść człowieka, który

– jak sam mówi – ma dwa zawody: górnik i muzyk (choć górnik nie-dołowy!), co pokazuje, że pasja, kiedy towarzyszy jej determinacja, może stać się sposobem na życie i inspiracją dla innych.

W najnowszym numerze znajdziemy także Plan ochrony niematerialnej spuścizny chóralnej w Polsce. To opracowanie, stworzone przez Kamila Gojowego, jest efektem jego pracy w ramach programu Erasmus w rumuńskim Sibiu. Plan ten nie poprzestaje na diagnozie. Przynosi konkretne inspiracje i propozycje działań: od edukacji muzycznej najmłodszych, przez integrację międzypokoleniową, aż po systemowe wsparcie zespołów działających poza dużymi miastami.

Oprócz tego w tym numerze możecie przeczytać o: nowych zespołach w ŚZChiO (Chórze GAUDETE oraz Zespole Wokalnym COLORATO), przyznaniu ŚZChiO Nagrody im. Oskara Kolberga, Złotej Odznaki Honorowej za zasługi dla Województwa Śląskiego, a także dofinansowania składki członkowskiej w Europejskim Stowarzyszeniu Chóralnym.

W najnowszym wydaniu nie brakuje też relacji z wydarzeń: 42. Gliwickich Spotkań Chóralnych im. prof. Czesława Freunda, wykonania Symfonii Tysiąca w katowickim Spodku, VII Metropolitalnego Festiwalu Chóralnego, Nocy Chórów, Górnośląskich Prezentacji, a także licznych koncertów, warsztatów i wyjazdów zespołów członkowskich ŚZChiO.

Na stronach naszego kwartalnika znajdziecie również wspomnienia o zmarłych – śp. Stefanii Adamik, śp. Henryku Kempie i Mieczysławie Dzieńdziału – zapisane z szacunkiem, opatrzone wspomnieniem, zdjęciem, ciepłym słowem.

Zachęcam do aktywnego uczestnictwa w jubileuszowych wydarzeniach. Niech będzie to nasz wspólny czas – pełen muzyki, wspomnień i wiary w przyszłość. Jubileusz to nie tylko świętowanie przeszłości, ale i zobowiązanie na kolejne lata: byśmy wciąż śpiewali razem – mądrze, radośnie i z sercem.

W tym numerze – obok relacji z wydarzeń, opowieści o kolejnych inicjatywach i rozmów o dziedzictwie – proponujemy także moment refleksji. Czy nasz związkowy „wielogłos” rzeczywiście brzmi pełnią barw? A może niektóre głosy milkną? Pamiętajmy, że przyszłość chóralnego Śląska piszemy RAZEM.

Dziękuję wszystkim, którzy ten numer współtworzyli. Dziękuję za to, że czytacie, działacie, śpiewacie. Z chóralnym pozdrowieniem i nadzieją na kolejne spotkania – na koncertach, czy podczas zwykłych rozmów.

Karolina Kopacz
redaktor naczelna
czasopisma Śpiewak Śląski

Śląski
Związek
Chórów
i Orkiestr

Blask tradycji.
Siła wspólnego brzmienia.

115
lat

Śląskiego Związku
Chórów i Orkiestr

28 czerwca 2025 r.

godz. 10:15 | Archikatedra Chrystusa Króla

ADORACJA I MSZA JUBILEUSZOWA

obchody 100-lecia archidiecezji katowickiej

powitalny występ orkiestry dętej

Adoracja z udziałem chórów SZChIO
pod przewodnictwem Kapelana SZChIO – ks. prof. Antoni Reginek

Msza Święta pod przewodnictwem abp. dr Wiktora Skworca

finalny występ orkiestry dętej

Wstęp wolny

1 października 2025 r.

godz. 18:00 | Audytorium
Muzeum Śląskiego w Katowicach

GALA JUBILEUSZOWA

wręczenie pamiątkowych dyplomów, odznaczeń i nagród

spotkanie sieciujące dla regionalnych działaczy

część artystyczna – Zespół muzyczny z III Liceum Ogólnokształcącego
im. Adama Mickiewicza w Katowicach

Wstęp wolny

– konieczność zgłoszenia chęci uczestnictwa:
szchio.kontakt@gmail.com

11 listopada 2025 r.

godz. 18:00 | Sala Koncertowa Narodowej
Orkiestry Symfonicznej
Polskiego Radia w Katowicach

KONCERT JUBILEUSZOWY

powitalny występ orkiestry dętej i chóru

prezentacje indywidualne

3 nowe kompozycje autorstwa: Katarzyny Danel, Tomasza Ptoka
i Klaudiusza Jani włączające w śpiew wszystkich uczestników koncertu

wspólne muzykowanie pod dyktando
Dyrektor Artystycznej SZChIO – prof. Iwony Melson

	Województwo Śląskie	Zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Śląskiego		KATOWICE dla odnowy	Dofinansowano z budżetu Miasta Katowice
Partnerzy					
Partner strategiczny			Partnerzy medialni		

SPINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI - CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZYSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
ROZWOJU ORGANIZACJI OBYWATELSKICH NA LATA 2019-2030 PROO

Wielogłos jedności i pasji relacja z Walnego Zjazdu Delegatów Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr

W sobotni poranek, 22 marca 2025 roku, w Ośrodku Kultury ANDALUZJA w Piekarach Śląskich odbył się Walny Zjazd Delegatów Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr. Sala wypełniła się 59 delegatami – przedstawicielami chórów i orkiestr z całego regionu – którzy wspólnie zdecydowali o przyszłości jednego z najstarszych i najaktywniejszych związków artystycznych w Polsce.

Zjazd otworzyła prezes ŚZChiO Weronika Czech, serdecznie witając zgromadzonych i gości specjalnych – między innymi Justynę Dziurę, prezeskę Fundacji Chórtownia, prezesa honorowego Związku Romana Warzechę oraz Andrzeja Wójcika, byłego wieloletniego redaktora kwartalnika „Śpiewak Śląski”. Pamięć tych, którzy odeszli w minionym roku, uczczono minutą ciszy.

Formalności i porządek

Jednogłośnie wybrano przewodniczącą Zjazdu – Iwonę Melson, która z właściwą sobie energią przejęła prowadzenie obrad oraz protokolantkę – Ewę Kopacz. Zaraz po tym przystąpiono do powołania komisji: Mandatowo-Skrutacyjnej oraz Uchwał i Wniosków. Członkami Komisji Mandatowo-Skrutacyjnej zostali: Feliks Sokoła, Barbara Liczberska oraz Krystyna Sławicka. Z kolei działania w Komisji Uchwał i Wniosków podjęli: Łukasz Nocoń, Witold Pauly i Krystian Brawański.

Po sprawnym powołaniu komisji zatwierdzono regulamin i porządek obrad. Delegaci otrzymali wcześniej komplet dokumentów drogą mailową, co pozwoliło na sprawną i merytoryczną dyskusję.

Podsumowanie roku – sprawozdania i wizja przyszłości

Punktem centralnym Zjazdu były szczegółowe sprawozdania z działalności Związku w 2024 roku. Prezes Weronika Czech przedstawiła niezwykle bogaty wachlarz działań. Był to rok intensywnej pracy i licznych sukcesów: przyjęcie nowych zespołów, zawarcie porozumień z instytucjami partnerskimi, organizacja i współorganizacja wielu wydarzeń oraz zakończenie przeprowadzki do nowej siedziby – re-

W Walnym Zjeździe Delegatów uczestniczyło 59 ze 104 uprawnionych do głosowania, fot. Malwina Gajowiak

prezentacyjnego lokalu przy ul. Francuskiej 12 w Katowicach. Prezeska podkreśliła ogromną aktywność zespołów i członków Związku w licznych wydarzeniach, których ŚZChiO był organizatorem lub partnerem. Szczególne miejsce zajęły jubileusze, koncerty oraz współpraca z naszym kwartalnikiem. Nie zabrakło podziękowania dla wszystkich zaangażowanych w tworzenie czasopisma.

Koordinator ds. organizacji i promocji Kamil Gojowy zaprezentował aktualne oblicze Związku (dodatkowym elementem jego wystąpienia była prezentacja filmu dotyczącego jubileuszu ŚZChiO), podkreślając nowoczesne podejście do promocji i wskazując na ważną rolę mediów społecznościowych. Wspominał także o powstaniu newslettera oraz Wikipedii ŚZChiO, współpracy z Akademią Sztuk Pięknych przy tworzeniu nowej identyfikacji wizualnej, dołączeniu do Europejskiego Stowarzyszenia Chóralnego, utworzeniu Archiwum Historii Mówionej oraz o staraniach, by amatorski śpiew chóralny został wpisany na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego.

Zaprezentował również założenia strategii na lata 2024-2029, w której ważne miejsce zajmują partnerstwa, archiwizacja dziedzictwa oraz promo-

cja działalności na obszarach spoza centrum województwa.

Z entuzjazmem przyjęto wizję rozwoju Związku. Wśród planów na 2025 rok pojawiły się między innymi: 115-lecie Związku (z obchodami rozłożonymi na trzy etapy: w Archikatedrze, Muzeum Śląskim oraz NOSPR), kolejna edycja Nocy Chórów, projekt „Muzyka – Wsparcie osób w depresji”, prestiżowe koncerty w ramach inicjatywy „Chór – Mistrzowsko!” w Filharmonii Śląskiej, Eksperyment Kolędowy, a także festiwale i międzynarodowe projekty. Rok 2025 zapowiada się więc jako czas intensywnych działań, świętowania i umacniania tożsamości ruchu.

Dyrektor artystyczna Iwona Melson zwróciła uwagę na istotę śpiewu a cappella jako dominancie związkowej działalności, a także elemencie kształtującym jakość muzyczną zespołów. W swoim wystąpieniu zaapelowała też do dyrygentów o dbanie o ekspresję i radość śpiewania. Podkreśliła rolę uśmiechu, jak również wzajemnego słuchania się podczas koncertów. Zachęcała do większej obecności podczas występów innych zespołów – jako wyrazu wspólnoty środowiska.

Barbara Liczberska, przewodnicząca Kapituły Odznaczeń i Godności, mówiła o usprawnieniu pro-

cesu przyznawania odznaczeń i poprosiła o dokładne wypełnianie wniosków, co ułatwi pracę Kapituły w przyszłości.

Jednogłośnie poparcie dla działań Zarządu

Krzysztof Chlipalski z Głównej Komisji Rewizyjnej przedstawił pozytywną ocenę działalności Związku – zarówno pod względem merytorycznym, jak i finansowym. W 2024 roku działały 83 zespoły w 8 okręgach i 11 poza nimi, zrealizowano 1 353 koncerty w kraju i za granicą. Pozytywnie oceniono działania finansowe Związku. Komisja jednogłośnie wnioskowała o udzielenie absolutorium Zarządowi Głównemu – co delegaci również przyjęli jednomyślnie.

Głos redakcji i spojrzenie w przyszłość

Jako redaktor naczelna kwartalnika „Śpiewak Śląski”, podsumowałam pierwszy rok swojej pracy w redakcji. Miniony rok wydawniczy przyniósł cztery bogate w treści numery. W 2025 roku planowane są zmiany w formule – ograniczenie liczby stron do 80 – poprzez bardziej skondensowane treści i pomniejszony format zdjęć, z myślą o jubileuszu Związku jako przewodnim motywie.

W ramach Zjazdu podjęto także decyzję o przyjęciu rezygnacji Teresy Jaromin z pełnienia funkcji wiceprezesa – z wdzięcznością podsumowano jej 2-letnią działalność.

Następnie głos zabrał kapelan ŚZChIO, ks. prof. Antoni Reginek, wyrażając aprobatę dla poszerzenia zapisów statutu, uwzględniających aspekty ekumeniczne, ale i niepokój o pominięcie niektórych zapisów dotyczących chrześcijańskich tradycji. Kamil Gojowy wyjaśnił, że punkt został podzielony pomiędzy dobrą kulturową, a wartości związane z wiarą. Po dyskusji, delegaci przyjęli uchwałę o zmianach w Statucie ŚZChIO. Jedna osoba wstrzymała się od głosu.

Głos środowiska

W dalszej kolejności mieli okazję wystąpić przedstawiciele zespołów. Z tej możliwości skorzystały reprezentantki Chóru Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, które zaprosiły wszystkich na już VII edycję Metropolitalnego Festiwalu Chóralnego.

W części poświęconej głosom z sali padły ważne apele. Justyna Dziurma zaprosiła zespoły do współpracy przy projekcie „Muzyka – Wsparcie Osób w Depresji”, a kapelan ŚZChIO ks. prof. Antoni Reginek przypomniał o duchowym dziedzictwie muzyki chóralnej, zapraszając na czerwcową adorację w katowickiej Archikatedrze.

Wzruszające wystąpienie Agnieszki Wajgel z Górniczej Orkiestry Dętej KWK SOŚNICA podniosło temat zaniku orkiestr dętych – niegdyś symbolu śląskiej tożsamości. Prosiła o pomoc w promocji tej muzycznej tradycji, która zasługuje na miejsce w świadomości młodego pokolenia.

Głos zabrali również: Bogusław Plichta – dyrygent orkiestry elektrotoni w Łaziskach Górnych, jedna z członkiń Chóru LUTNIA oraz Feliks Sokoła, członek Zarządu Głównego ŚZChiO, a także honorowy prezes Roman Warzecha, który podkreślił swoją radość i dumę z kierunku, w jakim rozwija się Związek.

Na zakończenie Weronika Czech wręczyła złotą odznakę z brylantem za zasługi dla kultury muzycznej. To wyjątkowe wyróżnienie otrzymał Krzysztof Chlipalski, przewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej.

Przyjaźń, o bracia, niech wiąże nas

Na koniec pozwolę sobie na krótki komentarz. Podczas Zjazdu pod przewodnictwem prof. Iwony Melson zaśpiewano hymn ŚZChiO „Przyjaźń, o bracia”. Wspólny śpiew hymnu powinien być manifestacją wspólnoty, pasji i przekonania, że przyszłość muzyki chóralnej i orkiestrowej na Śląsku ma solidne fundamenty i wciąż wiele do powiedzenia. Tak w końcu Związek jawił się tego dnia niemal w każdym wystąpieniu.

Tymczasem frekwencja na poziomie znacznie poniżej oczekiwań stawia wiele pytań o poczucie

odpowiedzialności oraz zaangażowania członków Związku. Czy delegaci czują, że mają realny wpływ na decyzje podejmowane przez władze Związku?

Pamiętajmy, że najważniejszą siłą każdej organizacji są ludzie. Ich zaangażowanie, pasja i odpowiedzialność za wspólne dobro to fundament, bez którego żaden związek, nawet z najpiękniejszymi tradycjami, nie przetrwa próby czasu.

Roczna liczba wydarzeń przedstawiona w sprawozdaniu może być imponująca, ale jak to się broi w sytuacji, w której w Walnym Zjeździe wzięło udział niewiele ponad 50 procent uprawnionych do głosowania?

Warto potraktować tę sytuację jako moment refleksji nad tym, dlaczego wydarzenie, które powinno być forum realnego wpływu członków na kierunki, działania i rozwój Związku, nie przyciągnęło tylu delegatów, ilu można by się spodziewać po organizacji o tak bogatej tradycji i wieloletnim dorobku.

*Karolina Kopacz
redaktor naczelna
czasopisma Śpiewak Śląski*

Raport European Choral Association

Europejskie Stowarzyszenie Chóralne, którego częścią jest ŚZChiO, wydało raport „Zrównoważona wizja dla sektora śpiewu kolektywnego w nadchodzącej dekadzie”, który bazował na pracy „Singtanku”, w ramach projektu „Uaktualnienie – Łączenie – Pomaganie: Podnoszenie świadomości nt. wspólnego śpiewania w Europie” na lata (2017-2021). Został on przetłumaczony i umieszczony w zakładce „Zasoby” na stronie ŚZChiO.

Z treści raportu możemy dowiedzieć się o strategii Stowarzyszenia w dziewięciu różnych tematach, które będą ważne w przyszłości, a mianowicie: rzecznictwo i komunikacja – podnoszenie świadomości, śpiewanie zbiorowe jako ruch, łączenie się za pomocą środków cyfrowych, inkluzywność, sieciowanie i współpraca, format i opracowanie treści, edukacja muzyczna, zrównoważony rozwój środowiska – harmonia z naturą.

Dla każdego z nich zostały opracowane plany i wytyczne, na których opierać się będą działania Stowarzyszenia w najbliższych latach. Szczególny nacisk położono na kwestie środowiskowe, komunikacyjne i społeczne, gdyż uznano je za priorytety.

W ostatnich czasach świat zmieniał się bardzo gwałtownie, m.in. przez pandemię Covid-19, dlatego w raporcie zawarto rady, mogące pomóc środowisku chóralnemu w dalszym rozwoju, pozyskiwaniu nowych partnerów i członków, a także w odnalezieniu się w cyfrowej rzeczywistości. Przedstawiono wizję sektora śpiewu kolektywnego, w której powinien być on dostępny dla każdego, bez względu na wiek i pochodzenie, a zarazem nowoczesny, by przyciągać młode pokolenia i zwiększać widoczność w internecie. Pandemia przyspieszyła rozwój zdalnych form komunikacji, transmisji z koncertów czy prób przeprowadzanych na odległość, a doświadczenia te, według raportu, warto byłoby wykorzystać w codziennym funkcjonowaniu. Położono również nacisk na podkreślanie znaczenia śpiewu zbiorowego jako prężnego i bardzo licznego ruchu w Europie, który liczy sobie około 37 milionów śpiewających Europejczyków, a także dalszą integrację środowisk śpiewaczych, tak w kraju, jak i na arenie międzynarodowej.

„Singtank” opracował strategię działań proekologicznych, które w obliczu zmian klimatycznych powinno wdrożyć środowisko śpiewacze, zaczynając od prozaicznych wręcz kwestii, takich jak oszczędzanie papieru, kończąc na promowaniu ekologii poprzez śpiew i nowoczesne rozwiązania. Każda propozycja działań została też przyporządkowana potencjalnym wykonawcom tak, aby wszystkie porady były klarowne w odbiorze.

*Igor Kwapien
członek Rady Młodych ŚZChiO*

Nowi w Związku

Chór GAUDETE

Chór GAUDETE po raz pierwszy zaśpiewał w lutym 2015 roku. Powstał z inicjatywy ówczesnego ks. proboszcza parafii Św. Ap. Piotra i Pawła w Świętochłowicach ks. Marka Kotyczki i Karoliny Ryczek, która do dziś pełni w nim funkcję dyrygenta.

Zespół łączy parafian różniących się we wspólnym śpiewie. W jego repertuarze znajdują się głównie utwory liturgiczne. Członkowie zespołu tworzą barwną i zgraną grupę, która nie tylko razem pracuje, ale także wspólnie spędza wolny czas. Chór jest laureatem kilku konkursów wojewódzkich i ogólnopolskich. Chętnie ze swoim śpiewem dociera w miejsca, gdzie ludzie mają ograniczony dostęp do sztuki, np. organizuje muzyczne spotkania dla mieszkańców domów opieki.

Chór GAUDETE, fot. materiały zespołu

Zespół Wokalny COLORATO

Zespół Wokalny COLORATO łączy młodych ludzi kochających śpiew i muzykę, którzy – zgodnie z nazwą – pragną być niezwykle „barwni”.

Grupa powstała w lipcu 2024 roku z inicjatywy młodzieży zamieszkującej gminę Gierałtowiec. W jej repertuarze znajdują się utwory sakralne, ludowe oraz rozrywkowe. Zespół działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Gierałtowiec, gdzie próby odbywają się we wtorki o godzinie 19.00.

Śpiewająca młodzież często uczestniczy w wydarzeniach organizowanych zarówno w gminie, jak i poza jej granicami.

Dyrygentem zespołu jest Eryk Walda – student dyrygentury chóralnej w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach.

Zespół Wokalny COLORATO, fot. materiały zespołu

50!

za zasługi
dla kultury ludowej

Nagroda
im.
Oskara
Kolberga
2025

Chóralne serce Śląska docenione

Śląski Związek Chórów
i Orkiestr laureatem Nagrody
im. Oskara Kolberga

Są momenty, które zapisują się złotymi zgłoskami w historii ruchów artystycznych i lokalnych wspólnot. Jednym z takich momentów jest niewątpliwie tegoroczna jubileuszowa, pięćdziesiąta edycja Nagrody im. Oskara Kolberga „Za zasługi dla kultury ludowej”, w której gronie laureatów znalazł się Śląski Związek Chórów i Orkiestr. To wyjątkowe wyróżnienie – przyznane jako nagroda honorowa dla instytucji i organizacji – jest nie tylko docenieniem ponadstuletniej tradycji, ale i potwierdzeniem niezastąpionej roli, jaką Związek pełni w kultywowaniu dziedzictwa muzycznego Śląska.

Śląski Związek Chórów i Orkiestr (ŚZChiO) powstał w 1910 roku i od samego początku stanowi filar regionalnego ruchu muzycznego. Zrzesza dziś ponad 100 zespołów chóralnych i instrumentalnych, integrując nie tylko muzyków, ale całe społeczności lokalne, w których kultura nie jest dodatkiem, lecz istotą codzienności.

To właśnie ta siła oddziaływania – łącząca pokolenia, wypełniająca dźwiękami sale koncertowe, kościoły i place miejskie – zdecydowała o uhonorowaniu Związku prestiżową nagrodą. To również uznanie dla wysiłku działaczy, dyrygentów i samych muzyków, którzy przez dekady oddawali swoje serce nie dla blasku sceny, lecz dla wspólnoty.

Nagroda im. Oskara Kolberga, ustanowiona pół wieku temu, to jedno z najważniejszych wyróżnień przyznawanych za działania na rzecz zachowania i rozwoju polskiej kultury ludowej. Jej patron, wybitny etnograf i muzyk, przez całe życie dokumentował folklor i obyczaje ludowe, pozostawiając po sobie bezcenny skarb wiedzy. W jego duchu kapituła nagrody co roku wskazuje twórców, badaczy i instytucje, które kontynuują tę misję.

Tegoroczna gala wręczenia nagród odbędzie się 9 lipca na Zamku Królewskim w Warszawie. Laureaci otrzymają medale zaprojektowane przez Annę Jarnuszkiewicz, pamiątkowe dyplomy oraz nagrody finansowe ufundowane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Samorząd Województwa Mazowieckiego.

Nagroda im. Oskara Kolberga to ukoronowanie wytrwale kontynuowanej misji Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr. To także impuls do dalszej pracy, umacniania wspólnoty chórów i orkiestr w dobie nowych wyzwań – zarówno społecznych, jak i kulturowych. Niech to wyróżnienie będzie nie tylko hołdem dla przeszłości, ale i zapowiedzią pięknych rozdziałów, które dopiero zostaną zapisane w historii śląskiego chóralnego dziedzictwa.

*Karolina Kopacz
redaktor naczelna
czasopisma Śpiewak Śląski*

Nagroda im. Oskara Kolberga, najważniejsze wyróżnienie w dziedziny kultury ludowej w Polsce, fot. www.nagrodakolberg.pl

Dofinansowanie ŚZChiO związane z członkostwem w ECA

Śląski Związek Chórów i Orkiestr otrzymał dofinansowanie ze środków budżetu państwa w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 (Priorytet 5). Kwota wsparcia wynosi 2 121,60 zł i zostanie przeznaczona na pokrycie kosztów związanych z członkostwem w Europejskim Stowarzyszeniu Chóralnym (European Choral Association – ECA).

Członkostwo w ECA to dla Związku możliwość uczestnictwa w ogólnoeuropejskiej sieci organizacji działających na rzecz chóralistyki. Daje dostęp do informacji, wydarzeń, szkoleń, projektów edukacyjnych oraz kontaktów międzynarodowych. Może również ułatwić udział śląskich zespołów, dyrygentów i pedagogów w programach wymiany, festiwalach, warsztatach czy konkursach organizowanych w wymiarze europejskim.

ŚZChiO ze Złotą Odznaką Honorową za zasługi dla Województwa Śląskiego

Jubileuszowy rok 2025 w historii Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr jest czasem szczególnym – pełnym refleksji nad bogatym dziedzictwem, wdzięczności wobec pokoleń muzyków oraz, co najważniejsze, uznania płynącego z najwyższych szczebli samorządu regionalnego. W roku obchodów 115-lecia działalności, Związek został uhonorowany Złotą Odznaką Honorową za zasługi dla Województwa Śląskiego – odznaczeniem, które nie tylko docenia ogrom pracy organizacyjnej i artystycznej lecz także symbolicznie podkreśla znaczenie muzyki chóralnej i orkiestrowej w tożsamości kulturowej Śląska.

Złota Odznaka Honorowa przyznawana jest instytucjom i osobom, które w szczególny sposób przyczyniły się do rozwoju regionu. Dla Związku to nie tylko forma prestiżu, ale i zobowiązanie do dalszego pielęgnowania bogatego dziedzictwa muzycznego. W kontekście dynamicznych zmian społecznych i de-

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU ROZWOJU ORGANIZACJI OBYWATELSKICH NA LATA 2018–2030 PROO

Celem ŚZChiO jest nie tylko rozwijanie poziomu artystycznego swoich członków, ale także promowanie śpiewu jako formy integracji społecznej i edukacji kulturalnej. Członkostwo w ECA może pomóc wspierać te działania poprzez współpracę z innymi organizacjami z Europy, wymianę doświadczeń oraz promowanie wspólnych projektów.

ECA kładzie nacisk na rolę śpiewu zbiorowego w budowaniu wspólnoty oraz tworzeniu przestrzeni dla międzykulturowego dialogu. Śląski Związek Chórów i Orkiestr, jako jedyny przedstawiciel Polski w tej organizacji, będzie miał możliwość współtworzenia tych działań i reprezentowania polskiego środowiska chóralnego na forum międzynarodowym.

Dzięki dofinansowaniu z budżetu państwa, Związek może bez uszczuplania swoich finansów uiścić roczną składkę członkowską, co stanowi konkretną pomoc w realizacji celów statutowych oraz w dalszym rozwoju działalności.

*Karolina Kopacz
redaktor naczelna
czasopisma Śpiewak Śląski*

mograficznych, działalność chóralna i orkiestrowa nabiera nowego znaczenia – stając się przystanią wartości, tradycji i międzypokoleniowej współpracy.

*Karolina Kopacz
redaktor naczelna
czasopisma Śpiewak Śląski*

Śpiewak Śląski *105 lat*

---

115 lat
Śląskiego Związku
Chórów i Orkiestr

KATOWICE
dla odmiany

---

www.szchio.pl